Nro 63.

GAZETA KORRESPONDENTA
WARSZAWSKIEGO I ZAGRANICZNEGO

Z WARSZAWY DNIA 7. SIERPNIA ROKU 1798. we WTOREK

z Berlina dnia 31. Lipca.

Poseł Rzpltey *Francuzkiey* Ob. *Caillard* wyiechał ztąd do *Paryża*, a miniſter i senator *Roſſyiſki* P. *de Diwoff* do *Drezna*.

z Londynu dnia 20. Lipca.

Okoliczności Irlandzkie.

Wczoray przybyło do rządu dwoch poſłańcow z *Irlandyi*, z wiadomością o odnieſionych korzyściach nad niektóremi oddziałami insurgentow w hrabſtwie *Wiklow*, podług naſtępuiącego rapportu urzędowego. „*Z zamku Dublińſkiego dnia 16. Lipca.* Na wiadomość, iż góry w hrabſtwie *Wiklow* ſłużyły za schronienie iednemu wielkiemu korpusowi insurgentow, G. *Lake* odebrał zlecenie ruszyć z wielu kolumnami swemi w tamte okolice. Lecz powrócił on iuż wczoray do *Dublina* nie znalazłszy tam żadnego korpusu insurgentow. Woyſko królewſkie w przechodzie tych mieysc nieprzyſtępnych, okazało wiele ſtałości. Insurgenci cofneli ſię z tamtąd do *Allen* i uderzyli w liczbie 1500. ludzi na miaſto *Clonard*, zkąd iednak ze ſtratą 60. ludzi odparci zoſtali. Część korpusu *York* natarła także na oddział kawaleryi insurgentow od 60. ludzi, który wycieła. Głowne zaś korpus insurgentow ścigane zoſtało przy *Ardre* od G. *Myers* i brygadyera *Meyrick*.“ Woyſko królewſkie zdobyło wiele broni i dwa sztandary — Liſty prywatne donoszą, iż wiadomość iakoby oddział insurgentow pod dowodztwem P. *Aylmers* broń złożył, nie potwierdza ſię, obrał sobie owszem inne ſtanowiſko. Pod *Caſtletown* mocne korpus insurgentow obozem ſtaneło. Miaſto *Drogheda* zoſtało przez nich zaięte, miaſto *Rush* zrabowali, a z batow rybackich wiele pozabierali sprzętow. Insurgenci ścigani od G. *Myers*, za zbliżeniem ſię iego pierzchneli. Wielu dowodzcow schwytanych, ſkazano na deportacyą kilkoletnią, lub na całe życie według wielkości przeſtępſtwa, wprzod iednak byli bitemi. W bliſkości *Bantry-Bay* insurgenci umieli ſię oszańcować mocno w mieyscach bagniſtych i lasach, i maią do ſiebie wielki naciſk. Wyszła iednak proklamacya rządu do tych mieszkańcow *Dublina*, którzy ukradkiem przeszli do insurgentow, aby nazad do winney wierności rządowi powrócili. — Poſtrzeżono teraz, iż insurgenci, którzy są w konieczności poddania ſię w niektórych mieyscach, w drugich znowu ſię pokazuią. — Dway prawnicy *John i Henryk Sheares* bracia, oſkarżeni o zdradę kraiu, zoſtali w *Dublinie* ścięci. Kapitan *Armſtrong*, którego chcieli wciągnąć do zamyſłow swoich, wydał cały ich plan, a ten był, aby zapewniwszy dla ſiebie kilka regimentow milicyi, napaść na miaſto i zamek *Dublińſki*, wziąść w niewolę Vice-Króla i całą radę tayną, zaszczepić drzewo wolności i całą konſtytucyą odmienić. Dowodem także naywiększym przeciw obwinionym, była proklamacya własną ręką iednego z nich napisana, a która po opanowaniu zamku natychmiaſt ogłoszona być miała. Bracia *Sheares* iako ſtronnicy rewolucyi *Francuzkiey*, ścięci zoſtali na dniu 14 Lipca. Bawili oni nieiaki czas w *Paryżu* w roku 1792. Pewna znakomita osoba, która przez długi czas w niewoli insurgentow zoſtawała, donioſła, iż w okolicach bagniſtych *Allen* insurgenci dla forpocztow ſwoich wykopuią doły takiey wielkości, aby w nich ieden człowiek mogł ſię pomieścić. Takowe doły odległe ſą na wyſtrzał z piſtoletu od approszów. Tym sposobem 2. do 3. tyſięcy pikietow ieſt utaionych, których doſtrzedz nie można gdyż ziemia wysypana iak wał iaki okrywa ich. Gdy ſię zbliża woyſko królewſkie, piekieta każda z osobna wyſtrzela, chowa ſię potym w doł i na nowo nabija; bespieczni, gdyż ogień artylleryi doſięgnąć ich nie może. Tam gdzie podobnych dołow robić nie można, pikiety chowaią ſię za żywemi płotami, których wszędzie tam ieſt pełno, i z piką ośmiołokciową, napadaią na kawalerzyſtow, wſtrzymaiąc w biegu ich konie, przez co wiele szkody czynią. Zazwyczay attakuią z karabinem w iedney a z piką w drugiey ręce. Po dwoiſtym wyſtrzeleleniu uderzaią z piką na nieprzyiaciela. — Prezydent iednego małego miaſta w *Irlandyi*, przyſyłał zawsze pilnie rapporta o ſtanie okolicy swoiey do rządu *Angielſkiego*. Niedawno pisał liſt długi pełen okropnych wiadomości, które go bardzo zaſtraszyć muſiały, kiedy kończy go w naſtępuiących wyrazach: *Położenie nieszczęśliwego kraiu naszego ieſt tak niepewne i niebespieczne, iż w tym momencie kiedy to piszę, w iedney ręce mam nabity piſtolet, w drugiey pałasz trzymać muszę. Sądzcie o moim położeniu, kiedy tak ieſtem przeſtraszony, iż sam nie wiem co i do kogo piszę.*

Liſty z *Jarmouth* donoszą, iż flotta *Roſſyiſka* admirała *Makaroff*, połączyła ſię iuż z naszą przed *Texel* krążącą. Składa ſię z 7. okrętow: *Elżbieta* od 74. armat. admirał *Makaroff*, kapitan *Czyczakow*. — *Uliſtaw* od 74. armat kapit: *Crown*. — *Ratwizon* od 64. kapit: *Greig*. — *Europa* od 64. kap: *Kaszelow*. — *Boleſtaw* od 64. kapitan *Sariczow*. — *Nerwa* od 44. kap: *Möller*. — *Depesz* brygantyna kap: *Spatarut*. W czaſie iasnego dnia, doſtrzeżono w *Texel* 8. okrętow liniowych *Hollenderſkich* i 12. fregat. Admirał *Duncan* przybył do *Jarmouth*. — Flotta nasza na morzu pułnocnym schwytała ſtatek, na którym 1100. pałaszow znaydowało ſię. — Z Gazety iedney *Amerykańſkiey* dowiaduiemy ſię, iż towarzyſtwo *Irlandczykow* w *Ameryce*, potaiemnie pracuie w równym sposobie, nad obaleniem konſtytucyi *Amerykańſkiey*, iak bracia ich pracuią w *Irlandyi* nad rozszerzeniem insurrekcyi. — *Sir John Shore* powraca iuż z *Indyow*, po odbytych zleceniach iakie mu od rządu dane były. Nayznacznieysze artykuły traktatu z nowym *Nababem Sydut Ally* są, iż musi opłacać pewny haracz kompanij, oddać port *Heliabad* i utrzymywać ieszcze iedną brygadę woyſka. *Sydut Ally* nosi ſię po *Angielſku* i we wſzyſtkim naśladuie zwyczaie *europeyſkie*. Lord *Hobart* przybyły niedawno z *Indyow Wschodnich*, prezentowany był Królowi i w okolicznościach *Indyiſkich* długą z miniſtrami miał konferencyą — Nowy rozkaz Królewſki, aby wszyscy cudzoziemcy bawiący w *Anglij*, imiona swoie podali, uczyniony był w zamiarze dowiedzenia ſię o prawdziwey liczbie *Francuzow* znayduiących ſię w państwie. — W *Jarmouth* znayduie ſię teraz schwytanych wiele okrętow *Hollenderſkich* i neutralnych. — Wiadomości z *Filadelfii* donoszą, iż rząd *Amerykańſki* ieszcze raz myśli wyſłać poſła do *Paryża* z warunkami pokoiu, które ſtanowić maią ultimatum. Po odrzuceniu ich woyna ſię zaraz rozpocznie. — Propozycye podane od Ob. *Niou* względem zamiany niewolnikow, nie zoſtały przyięte. — P. *Pitt* zawsze chory, bawi ſię na wsi u przyiaciela swego oratora izby niższey. — Podług dokończonych iuż dokładnie obrachunkow, dług narodowy w ogule całym wynosi 462,379,376. funtow, od których roczny procent czyni 17,334,388. funtow. — Podziemna droga, którey wykopaniem pod *Tamizą* ma ſię zatrudniać inżenier *Dodd* z *Tylbury*, ściąga tu powszechną uwagę. Podług iego układu ma być kopana cylindrowa droga kamieniami ſkaliſtemi ſklepiona, którey ogromny z wierzchu cisnący ciężar, tym większą moc nada. Dyametr otworu ma bydź 16. ſtop, aby każdy człowiek pieszo lub furmanem wygodnie mogł przeieżdzać. Ta droga, którey długość 900. tylko prętow czynić będzie, ma być licznemi lampami oświeconą. Koszt do uſkutecznienia tego nadzwyczaynego przedſiewzięcia podaie P. *Dodd* w 15,955. funtach. Przez wyſtawienie tey drogi, oszczędziłoby ſię 15. mil *Angielſkich* w przeiezdzie z *Gravesend* do *Tillbury*, przynioſłoby niezmierne korzyści dla handlu i rolnictwa hrabſtw *Kent* i *Eſſex*, nie wspominaiąc tu pożytkow, iakieby ztąd odnoſić można w względzie woyſkowym. Mowią iż koszt łożonym będzie przez osoby prywatne, którym zabespieczone ma być na potym cło od tey drogi.

z Paryża dnia 22. Lipca.

Rezolucya Dyrektoryatu pod d. 17. Lipca r. 6. — Dyrektoryat Wyk: ſtanowi, iż Ob. *François z Neufchateau* miniſter pełnomocny Rzpltey *Francuzkiey* w *Seltz*, mianowany ieſt miniſtrem intereſſow wewnętrznych na mieysce Ob, *Letourneux* do innych obowiązkow zawołanego.

G. *Joubert* mianowany kommendantem armii *Mogunckiey*, przybył do *Paryża*, dla odebrania rozkazow Rządowych, poczym w krótce wyiedzie na swoie przeznaczenie. — G. *St. Cyr*, który kommenderował w *Rzymie*, rozkazem Dyrektoryatu odwołany ieſt do *Paryża*. Dyrektoryat pozwolił na zrobienie nowego wynalazku machiny przeznaczoney na kommunikowanie wiadomości całemu miaſtu i całemu zgromadzonemu ludowi. Ta machina nazwana ieſt *wieża gadaiąca*, czyli *Telelog* (*z daleka gadaiący*). Ta wieża pełna ieſt wielkich otworow na wſzyſtkie ſtrony zwroconych. Przez te otwory daie widzieć dosyć duży cylinder, który pokazuie ſię koleyno przy tych otworach. Ten cylinder poruszany ieſt horyzontalnie przez konia obracaiącego ſię przy ſpodzie wieży, bierze na ſiebie wſzyſtkie litery, i wſzyſtkie ſłowa ſkładaiące mowę, która ma być ludowi zgromadzonemu podana. Wielkość liter ieſt kolosalna; Zrobiwszy zupełny okrąg, to ieſt: po pokazaniu ſię we wſzyſtkich otworach, przybywſzy do punktu odnowienia ſię, giną litery z cylindru, daiąc mieysce naſtępuiącym, które ſię pokazuią w swoiey kolei aż do końca mowy. — Na seſſyi d. 19. Lipca Rada ſtarszych obrała Prezydentem Obywatela *Laveaux*, a Rada 500. Obywatela *Lecointre-Puyraveau*; ſekretarzami zaś OOb. *Boulay-Paty*, *Briot*, *Duplantier*, *Houſſen*. — Przyięła potym powtorny proiekt ſtosowny do świąt dekadowych. Z powodu zaś poselſtwa Dyrektoryatu, które nalegało o przyspieszenie ułożenia wydatkow i dochodow na rok 7. poſtanowiła, iż wszyſtkie zmierzaiące do tey materyi proiekta, będą iey w ciągu bieżącey dekady podane.

Redaktor *Paryzki* narzędzie Dyrektoryatu Wykonawczego, zawiera w sobie godny zaſtanowienia artykuł, o kongreſſie *Raſtadzkim*, artykuł godny obudzić uwagę ſtron intereſſowanych. Podobało ſię autorowi przyrównać ten kongreſs do *Babilońſkiey* wieży, gdyż ſię tam (mówi) odzywaią wszyſtkie namiętności bez wzaiemnego rozumienia ſiebie. Wprowadza Pełnomocnikow *Francuzkich* podaiących wszędzie oliwną gałązkę pokoiu, z drugiey ſtrony geniusz przepowiadaiący przeciwnym ſtronom upadek, ieżeli ſię nie pospieszą w ſkleieniu szczerych z Rzpltą związkow. Lecz ci (dodaie) niechcą ſłuchać tey rady; nasze pomyślności zdaią im ſię być byſtrym i przemiiaiącym potokiem. Oszukuie ich hiſtorya przeszłych czasow. — *Redaktor* przypomina znacznieysze hiſtoryi *Rzymſkiey* zdarzenia, które tey prawdy dowodzą; okazuie przez naszą własną hiſtoryą, iż ten sam

duch ożywia Rzeczpospolitę *Francuzką*, i też same dla niey pomyślności zaręcza. Każdy rekrut (wyraża) staie się doświadczonym woiownikiem, każdy nowy wodz bohatyrem. Kończy, zachęcaiąc mocarstwa do zawarcia pokoiu, który był zawsze rządu *Francuzkiego* zamiarem. Nie pozwalaycie, mowi daley, na zerwanie kongressu *Rastadskiego*, niedogodziwszy naszym spokoynym chęciom, gdyż w tenczas—Donoszą z *Rastad* (dodaie tenże dziennik) iż zdobycie *Malty* i dalsze G. *Buonaparte* zamiary, sprawuią tam mocne wrażenia. Ministrowie różnych mocarstw biorą ztąd pochop do podeyrzeń.

Inny dziennik pisząc o powszechney teraz chorobie *domysłow*, między innemi rzeczami wyraża: gdyby się na ziemi znalazła iaka dolkonalsza od rodzaiu ludzkiego istota, zadziwiałaby się nie kiedy nad instynktem człowieka, lecz by się często z iego śmiała rozumu. Próżność ludzka wyznała, iż znayduie się iakiś rodzay ślepey konieczności, i coś takiego, co zdradza naszą roztropność, i podług swego upodobania miesza rady mądrości. Gdy widziano z iaką zaciętością złośliwa fortuna omylała nasze rachuby, niszczyła nadzieie, nie rozumiem iak ieszcze można mylnym koniektur dowierzać wystawom. Co do mnie, podług wyrazu sławnego *Montaigne*, rzucam się w otchłań przyszłości z zamkniętemi oczyma. Lecz kiedyż się zakończy ta długa tragedya, którą rewolucya *Francuzka* zaczęła?

Mowią niektórzy, iż *Buonaparte* przybył iuż do *Alexandryi w Egipcie*, inni iż pobił Admirała *Nelson*, inni, iż zaiął wyspę *Kandyą* etc. Naypewnieysza wiadomość iaką mieć możemy o Gen: *Buonaparte*, iest ta, iż nic nie wiemy. Rząd nic nie oznaymił urzędowego o flocie pod iego rozkazami zostaiącey.— Po zdobyciu *Malty*, Posłowie i Generałowie *Francuzcy* mianowicie w *Toskanii* i *Piemoncie* położyli zaraz sekwestr na dobra zakonu *Maltańskiego* tamże znayduiące się, iako na własność Rzpltey *Francuzkiey*. Lecz Dyrektoryat niechcąc nigdy żadnego uszczerbku czynić prawom wszelkich rządow, wysłał natychmiast kuryerami rozkazy, aby sekwestr zdiętym wszędzie został, gdyż władca każdego kraiu, powinien dobrami temi podług swoiey woli rozrządzić.— Roznieśli tu pogłoskę, iż *Buonaparte* w *Tryeście* wyladował. Z tego powodu tuteysze dzienniki zbiiaią tę pogłoskę, utrzymuiąc, iż Dyrektoryat nadto ma wielkie do pokoiu skłonności, żeby miał podobne nieprzyiacielskie kroki rozpoczynać, i owszem gotow iest ieszcze ofiarę z siebie zrobić dla przyspieszenia pokoiu, i w ten czas dopiero cios zadać, kiedy wszystkie przekładania, które ma w mocy swoiey nic nie pomogą.— *Z Brest* donoszą, iż wiatry dotąd pułnocno-zachodnie ciągle przeszkadzały wielkim układom przygotpwanym. Chociaż iednak nieprzyiaciel ustawnie krąży, wszystko przecież iest w gotowości za naypierwszą przyiazną chwilą ruszyć na morze. Pierwsza wyprawa dowodzoną będzie przez iednego officera, który podobne do imienia *Buonaparte* nazwisko nosi, co tym samym iest szczęśliwą wrożbą.— Na okręty neutralne w portach naszych znowu iest teraz włożone embergo.— Na d. 17. minister moienny *Scherer* dawał wspaniały obiad z powodu zdobycia *Malty*, Spełniano na nim zdrowia zaproszonych osob.— Pomimo obawy którą wielu maią względem końca negocyacyow w *Rastad*, można iednak zapewnić, iż nie będzie woyny. *Austrya* sama nie zechce iey prowadzić, a nowey koalicyi nie będzie. Wszyscy więc ile możności unikać będą zerwania przyiaźni z *Francyą*.— P. *Gerry* pozostały tu poseł *Amerykański*, iuż otrzymał od Dyrektoryatu paszport do wyiazdu.— *Anglia* wymaga teraz od rządu *Toskańskiego* indemnizacyi, za szkody które niegdyś w *Liworno* domy handlowe *Angielskie* ponosiły, a które do kilku millionow piastrow dochodzą. W przypadku odmowienia nadgrody przez rząd *Toskański*, dano mu do zrozumienia, iż *Anglia* wynaydzie sposoby uczynienia samey sobie satysfakcyi. W tey to okoliczności przybyła fregata iedna *Angielska* z depeszami do Ministra *Angielskiego* w *Florencyi* P. *Windham*.— Nowy Dyrektor *Helwecki* Ob: *Laharpe*, który tu dotąd bawił, wyiechał iuż do *Arau* dla obięcia swoiey dostoyności. Przed odiazdem pisał do Ciała Prawodawczego *Helwetow* list następuiący. „ *Obywatele Reprezentanci.* Osądziliście, iż słabe talenta moie mogą bydź kraiowi pożytecznemi, i powołaliście mnie do Dyrektoryatu. Wołałbym raczey Obywatele prawodawcy służyć mu iako osoba prywatna, gdy iednak rozkazuiecie, abym usługi moie na wywyższonym urzędzie odbywał, możeż bydź na moment nieposłusznym? Sądziłem wszelako, iż teraźnieyszy zbieg okoliczności, nasze położenie, i wysoki interess zostawania z Rzpltą *Francuzką* naszą opiekunką i przyiaciołką w dobrym porozumieniu, wymagał nayprzod, azebym się zapewnił, czyli ten wybor osoby moiey będzie miłym Dyrektoryatowi Rzpltey *Francuzkiey*, pisałem więc w tey mierze do Prezydenta iego, i nazaiutrz odebrałem odpowiedź. Spodziewam się Obywatele prowodawcy, iż nie zganicie mi tego kroku, który dąży do okazania rządowi *Francuzkiemu* chęci zostawania z nią w dobrym porozumieniu, i mocnieyszego ustalenia węzłow połączaiących dwa Narody, które są przeznaczone do zostawania z sobą w wieczney przyiaźni.— Zastanaiaycie mię Obywatele swoim pobłażaniem, wspieraycie swoią mądrością, a przebaczcie błędom popełnić się mogącym przez wzgląd czystości moich zamiarow. Powierzyliście mi zbyt obszerney władzy, nie będę się iednak lękał tey straszney odpowiedzialności, która iest od niey nieodzielną, i składam w ręku waszych uroczyste śluby, iż całą moc mnie powierzoną obracać będę do ustalenia odrodzonego naszego iestestwa, do wspierania mądrych waszych układow. i do nadania prawom iak nayostrzeyszego i silnego wykonania, prawom, istotnie potrzebnym do zagruntowania Rzpltey, a które zaszczyt powinny przynieść naczelnikom odradzaiącey się *Helwecyi*.

(podpisano) Laharpe.

List, który pisał Ob: *La Harpe* do Prezydenta Dyrektoryatu *Francuzkiego* iest następuiący. „ Obywatelu Prezydencie. Powrociwszy w tym momencie z *Caen*, dowiaduię się z podziwieniem, iż mię Ciało Prawodawcze *Helweckie* członkiem Dyrektoryatu mianowało, zleciwszy iednemu z Senatorow, aby mię o tym uwiadomił. Nim odpowiem na zaufanie narodu moiego, znayduię istotną potrzebę dowiedzenia się, ieżeli wybor osoby moiey podoba się Dyrektoryatowi Wykon: Rzpltey *Francuzkiey*, i czyli nowemu urzędnikowi tegoż samego udzieli zaufania, iakim prostego Obywatela zaszczycał. Dopoki rząd *Helwecki* z agentami Rzpltey *Francuzkiey* zostaie w ciągu układow, powinien składać się z osob, któreby iey miłe były, a których przychylność do Rzpltey *Francuzkiey*, ani wymuszoną, ani dopiero co powziętą nie była. Sam ieden, bez niczyiey pomocy, broniłem sprawy waszey, przeciw autorom koalicyi, i odwiodłem od tego, iż nie posłano przeciw wam woyska, kiedy ieszcze słabi byliście. W sercu moim też same dotąd żyią uczucia, a zdaniem moim Rzplta *Helewecka* powinna bydź wieczną przyiaciołką Rzpltey *Francuzkiey*. Powołany do rządu, z rowną mocą bronić będę wspolny obu narodow interess, lecz rownie otwarcie oświadczam, iż nie iest w charakterze moim, abym się stać miał kreaturą iakiegokolwiek obcego rządu, i niebyłbym godzien szacunku waszego, gdybym miał się dopuścić podobney podłości. Przyimiy z zwykłą dobrocią Ob. Prezydencie te moie oświadczenia, przełoż ie Dyrektoryatowi, wraz z dziękczynieniem, które mu składam za dane mi w kraiach Rzpltey schronienie, a razem racz mię uwiadomić o iego w tey mierze zdaniu; które będzie prawidłem dalszego postępowania moiego. Podp: Laharpe.— Odpowiedź Ob: *Merlin* była następuiąca. „ *Dyrektoryat Wykonawczy do Ob: La Harpe członka Dyrektoryatu Rzpltey Helweckiey.* Obywatelu Dyrektorze. Z rzetelnym ukontentowaniem dowiedział się Dyrektoryat o wezwaniu twoim, do zastąpienia iednego z mieysc zawakowanych w Dyrektoryacie *Helweckim*, przez dymissyą dwoch członkow iego, z niemnieyszym dowiedział się także z listu twoiego pod d. 18 Messidor, iż skłoniłeś się do przyięcia tego znaku zaufania wspołziomkow twoich. Dyrektoryat Wyk. nie wątpi, iż w tey dostoyności wszystkich użyiesz środkow do zagruntowania wolności swoiey oyczyzny i konstytucyi, tudzież wzmocnienia związkow między Rzpltą *Francuzką* i *Helwecką*, ktorych wspolne polityczne i handlowe korzyści wymagaią. Zasady, które tak odważnie wyiawiłeś, w czasie kiedy oyczyzna twoia ięczała ieszcze pod iarzmem oligarchii, i czynne twoie uczestnictwo do wypadkow, które ią z pod tey przemocy wyrwały, są pewnym zadatkiem twoich uczuciow. Dyrektoryat Rzpltey *Francuzkiey* winszuie sobie, iż przyiąwszy cię na łono swoie, w czasie chwalebney dla ciebie proskrypcyi, zachował dla narodu *Helweckiego* obywatela, który w wszelkich względach godnym iest wyniesienia do tych przeznaczeń, do iakich mu rewolucya iego drogę wskazuie.— *W zastępstwie Prezydenta Dyrektoryatu.* (podpisano) Merlin.

Znaiomy *Beauregard* uciekł z więzienia. W papierach iego odkryto taiemną korrespondencyą i plan nowego spisku roialistow, miał także nieograniczone pełnomocnictwo od *Ludwika* XVIII. Ztąd okazuie się iak wielce potrzebną była rewizya domow w *Paryżu*.— Konsul nasz w *Stokolmie* Ob. *Delisle* przysłał 400. frankow, vice-konsul Ob. *Goumere* rownąż summę, a ofiady w *Gotenburgu* Ob. *Hivon* 50. talarow, w ofierze na koszta potrzebne do wylądowania w *Anglij*. Jeden także ubogi *Francuz w Szwecyi* przedał kilka sprzętow swoich za ieden talar, który na też samą ofiarę przeznaczył. Ob. *Delisle* dowiedziawszy się o tym, nie tylko mu go nazad powrócił, ale nawet go obdarzył.— Ob. *Corbet*, który posąg G. *Buonaparte* z gipsu bardzo kształtnie wygotował, pracuie teraz z rozkazu rządu nad wystawieniem statuy tey z marmuru w wielkości naturalney.— W *Neapolu* wielki inkwizytor margrabia *Vasini* otrzymał dymissyą. G. *Kellermann* przeieżdżał przez *Lukkę* do wod *Włoskich*.— Kapr *Wąż z Marsylij* od 8. armat zatopił na brzegach *Katalonij* okręt *Angielski* od 16. armat z 84. ludźmi, z których 3. tylko życie uratowało. Kapr zaś *Nantński Julia*, zabrał okręt *Angielski* od 14. armat.— W *Redaktorze* podane iest wyszczegulnienie wszystkich nowych zdobyczow zaiętych przez kaprow naszych wraz z rapportem kapitana *Bigot*, względem zdobytey przez *Anglikow* fregaty naszey *Sekwany*. Walczyła ona nie tylko z fregatą *la Pique* przez naszych zatopioną, ale ieszcze z dwiema innemi *Jason* i *Babet*, i miała straty do 250. ludzi w zabitych i rannych, tak zaś była przestrzelona, iż *Anglicy* musieli armaty na ląd wyrzucić, żeby ią mogli do portu zaprowadzić.— Sławny *Sautenil* zrobił piękny piękny napis pod portret Generała *Buonaparte*.

W niektórych dziennikach naszych znayduie się artykuł ieden wyięty z pism ministeryalnych *Angielskich* względem zdobycia *Malty*. Wkazuie on okoliczności, które dopomogły do iey opanowania. Mowi, iż twierdza ta broniona była powiększey części od dezerterow *Francuzkich*, iż wielu kawalerow było podeyrzanych o zdania rewolucyine, iż oddawna zachodziły niesnaski w *Malcie*. *Dolomien* zrobił insurekcyą przeciw dawnemu W. *Mistrzowi Rohan*, za co do więzienia wtrącony został, a wyszedłszy z niego pałał tylko zemstą i chęcią zniszczenia zakonu. Co się tycze domysłu, iż przez *Egipt* uskutecznione będzie zdobycie *Wschodnich Indyow*, mowi, iż podobny plan iuż był ułożonym przez *Katarzynę II.* W czasie kiedy rozgniewaną była na *Anglią*, chciała ona wysłać armią przez *Bokkarę* i *Kaszmir*, w celu wydarcia *Anglikom Indyow Wschodnich*; minister *Francuzki Vergennes* popierał ten proiekt.

Widzieć teraz można otwarcie, iż *Francya* chce wszystkiemi siłami wspierać ziednoczonych *Irlandczykow*; wydział ich znayduiący się w *Paryżu*, a który interessami ich przy rządzie *Francuzkim* zatrudnia się, odbywa bezpośrzedne negocyacye z ministrem interessow zagranicznych. Jest także niezawodną rzeczą, iż wiele poiedynczych okrętow z *Rochefort* i *Bayonny* wypłynionych, przybyło szczęśliwie nad brzegi *Irlandzkie* i przystawiło insurgentom inżenierow, armaty, ammunicye, broń i pieniądze, i tylko dwa z tych statkow zostało schwytanych przez *Anglikow*. Cztery także fregaty z *Brest*, a dwa z *Rochefort* wyszły na toż samo przeznaczenie. Wkrotce większe ieszcze przedsiewzięcie będzie uskutecznione. Ogromna zaś wyprawa przeciw *Anglii*, zdaie się bydź odłożoną aż po ukończeniu pokoiu w *Rastad*.

Kommendant marynarki Ob. *Sercey* od powrotu swoiego z *Batawii* ze swemi fregatami w roku 5. nieoddalał

ſię ieszcze z *Ile de France*. Wyſyłał nie kiedy po kilka fregat dla krążenia przeciwko *Anglikom*. Szturmowanie do *Madraſs* w pismach *Amerykańſkich* donieſione, nie ma w sobie nic rzetelnego, procz pokazania ſię fregat *Siła i Roſtropność* na ſtanowiſku pod *Madras*, gdzie zdobyli iedną korwetę i ſtatek handlowy. Cały prawie 12. batalion *Paryſki* przeprowadzonym zoſtał do *Batawij*, gdzie znaczną ponioſł klęſkę od zaraźliwych chorob; procz iednego oddziału będącego na żołdzie, na wyspie *la Reunion*, który ſię teraz znayduie we *Francyi*. Fregaty *Odrodzona i Cnota* od pięciu mieſięcy wyszły z *Isle de France* dla konwoiowania dwoch bogatych okrętow *Hiſzpańſkich*, powracaiących do *Europy*. *Hiſzpani* zapłacili za tę eſkortę 65. tyſięcy piaſtrow. Te fregaty weszły na rzekę *la Plata*, znayduie ſię na nich bywszy hrabia *d'Honderot i Julian-Barbé* członek Zgromadzenia osad. Przy wyieździe tych fregat niewiedziano ieszcze o zdarzeniu 18. fructidora.— Poſłańcy *Tippo-Saiba* przyprowadzili około 600. ludzi woyſka.

Dziennik *przyiaciel praw* mówiąc o odkrytey zmowie przeciwko *Baſmanowi-Oglu* w *Widdinie*, donoſi, iż tenże *Oglu* powiedział do swego pierwszego adiutanta, iż ieżeli mu w przeciągu roku głowy nie utną, będzie Dyrektorem w *Konſtantynopolu*.— *Volney* przybyły z *Ameryki*, będąc na oſtatnich elekcyach obrany deputowanym, zaſiądzie swoie mieysce w Ciele Prawodawczym.— Dnia 22. Ob. *Jourdan* ma przynieść nowy rapport, względem konſtytucyinego zaciągania do woyſka sposobem konſkrypcyi. Ten proiekt ma być tak ułożony, iż wszyscy od 20. do 25. lat zapisani, nie będą ſię mogli uwolnić od obowiązku wyiścia w pole, gdy tego okoliczności wymagać będą.— Donoszą z *Lizbony* pod d. 30. Czerwca, iż dnia 26. przybyły tam cztery okręty z *Brezylij* pod eſkortą iednego kapra. Przy ich wyieździe konwoy z 125. ſtatkow teyże osady, oczekiwał w odnodze *Wszyſtkich Swiętych*, na 35. innych ſtatkow, które przybyć miały z *Rio-Janeiro*, i razem zamyślaią popłynąć do *Lizbony*. Ta tak ważna dla handlu *Portugalſkiego* i innych kraiow flotta, oczekiwaną ieſt na końcu Lipca. Zniwa w *Brezylij* były nader obfite.

W pismie pod tytułem.— Kuryer Departamentu *Ourthe*, czytamy naſtępuiący artykuł.— *François z Neufchateau* będąc w tych dniach w *Leodyum*, uſłyszał od iednego z Obywatelow te ſłowa: Przeiazd twoy przez to miaſto ieſt dobrą wrożbą, uwazamy go iako zapowiedzenie pokoiu.—*Prawda ieſt* odpowiedział z uśmiechem, *nieprzynoszę woyny*.— *Kongress Raſtadſki nieuſtaie*.— Officerowie rozmawiali o wzięciu *Malty*. *Jeſt to* rzekł Miniſter, *plan ktoryśmy w przeszłym roku ułożyli, a który ſię teraz przyprowadza do ſkutku*. Na uczynione mu zapytanie, czyli wkrotce mieć będziemy wiadomości o *Buonaparte; Nie będziecie mieli tylko fałszywe, poki wam ich sam nie donieſie*.— Powiedział także, iż odebrawszy przez telegraf wiadomość o naszym weyściu do *Malty*, kommunikował ią hrabiemu de *Cobenzl*, lecz ten Miniſter nie chciał przez trzy dni tak nadzwyczaynemu uwierzyć zdarzeniu.— Wprowadzanie tryumfalne do *Paryża* dzieł kunsztow *Włoſkich*, zachowane ieſt na uroczyſtość 10. Sierpnia.— Pewny Obywatel ma wkrótce odprawić podroż na powietrzną na koniu w balonie. Mieyscem tego widoku będzie plac *Mouſſeaux*

Możnali ułagodzić ſurowe przeciw emigrantom Prawo? To zapytanie które ſtrapiona ludzkość iuż po tyſiąc razy czyniła, i które co moment powtarza, odnowione zoſtało w *Redaktorze*. Przed przyſtąpieniem do tey materyi, ubolewa nad nieszczęściem towarzyſkiego ſtanu, w którym złe umieszczone ieſt obok dobrego, a cnota iaśnieie tylko przez swoie przeciwieńſtwo z wyſtępkiem. Rozszerza ſię nad tym niemiłym wyobrażeniem. i lubo tylko iako metafizyczny Filozof rzecz tę rozbiera, daie. iey iednak taką rozciągłość, iż pokazuie boiaźń, ażeby niedotknął pryncypalney kweſtyi. *Pod iakimkolwiek kształtem wyſtawisz sobie organizacyą kraiu, dobro powszechne zdaie ſię tam zawſze dla pewnego ſtanu oſob być prywatną klęską. Te smutne lecz potrzebne wypadki; ſkutki ſtanu towarzyſtwa, dotkliwie poruszały czułego* Jana Jakuba. *który chcąc pisać hiſtoryą naszych namiętności, zrobił z nich tylko romans*.— Po okazaniu pożytkow towarzyſkiego ſtanu, *Redaktor* przyſtępuie do ſwoiey materyi, i wyſtawia nieszczęścia, iakieby przynioſło łagodne obeyście ſię z emigrantami. *Użalamy ſię nad niemi*, dodaie, *ponieważ są ludźmi, lecz użalamy ſię i nad* Anglikiem, *którego zabijamy w bitwie, lub go w śrzodku naszego kraiu zamykamy w więzieniu, gdyż* Anglik *ieſt naszym bliznim, i nie ſtał ſię nam nieprzyiacielem, tylko przez polityczne względy*. Ta oſtatnia myśl prowadzi go do roztrząśnienia, w czym emigranci są nieprzyiaciołami Rzpltey *Francuzkiey*. Pokazuie, iż każda część rewolucyi, ieſt punktem niezgody z emigrantami.— *Oświadczać ſię za Rzpltą, ieſt to oświadczać ſię za oddaleniem emigrantow, tak właśnie iak kochać rzecz iaką, ieſt to nienawidzić to, co iey ieſt przeciwnym. Chcieć połączyć powrot emigrantow z utrzymaniem naszych nowych uſtaw, ieſt to chcieć połączyć światło z ciemnością, czyſtość powietrza z gwałtownością burzy*. Załatwiwszy tym sposobem pierwszą kweſtyą, przyſtępuie do drugiey. *Lecz czyliż śmierć emigrantow potrzebna ieſt dla naszey exyſtencyi? Nierozsądny i dziki wniosek, który potwarz kont-rewolucyina przypisuie naszemu prawodaſtwu! Nasza Rzplta i wſzyſtkie iey członki chcą tylko własnego zachowania; Nie zabija ſię nieprzyiaciela, tylko ażeby od niego niebyć zabitym, a zatym i Rzplta niszczy tylko, ażeby nie była zniszczoną. Nieuderza w emigranta tylko w ten czas, gdy ten przez ſwoy powrot do oyczyzny którey ſię wyparł, grozi iey bespieczeńſtwu. Nie pragniemy śmierci wſzyſtkich emigrantow, tak iak niepragniemy śmierci wſzyſtkich* Anglikow. *Niech ci przeſtaną z nami walczyć, a my im grozić poprzeſtaniemy. Niech emigranci szanuią swoy wyrok, a surowość praw naszych nie będzie po nich aż do obcych ſięgać zakątow. Ich wygnanie będąc połączone z naszą polityczną organizacyą, gdy ſię wpośrzod nas wciſkaią, śmierć którą za to odnoszą, ieſt tylko ſkutkiem naszey obrony. Emigrant któremu śmierć zadaią, ieſt nieprzyiacielem ginącym wśrzod wrzawy.— Za cóż ſię do niey mięszał?*

z Bruxelli dnia 19. *Lipca.*

Dowiaduiemy ſię z *Dunkierki*, iż ſześć batalionow wyboru woyſka, ieden korpus kanonierow i niezmierna mnogość wszelkiego rodzaiu broni, złożona będzie na przygotowaną w tym porcie małą eſkadrę, która ieſt na taiemną przeznaczona wyprawę. Znaczna officerow marynarſkich liczba, przybyła z *Breſt* do *Dunkierki* dla ułożenia wyzszego ſztabu tey ſiły, która ma w lada moment wypłynąć.— Eſkadra *Angielſka* weszła na *Skaldę* dla rozpoczęcia krążenia.

Dnia 20. *Lipca.*—Podług liſtow z *Amſterdamu*, pierwsza eſkadra *Roſſyiſka* po przypłynieniu do *Kopenhagi*, złączyła ſię na morzu pułnocnym z eſkadrą *Angielſką*. Ta złączona flotta ma zoſtawać pod kommendą admirała *Duncan*. Zapewniaią, iż na drugiey eſkadrze *Roſſyiſkiey* znayduie ſię korpus infanteryi przeznaczoney do *Irlandyi*, który rząd *Angielſki*, bierze na swoy żołd. Pomimo oblężenia portu *Texel*, marynarka *Batawſka* do okazałego przychodzi ſtanu. Przedſięwzięty od rządu *Francuzkiego* kanał na złączenie *Mozy z Renem* zaczynać ſię będzie bliſko *Venlo*, i ma przechodzić część *Kliwij*. Zdaie ſię iż drugi zamiar połączenia *Skaldy z Mozą*, dopiero po dokończeniu pierwszego, uſkuteczniać ſię będzie.

z Hagi dnia 24. *Lipca.*

Wiele ważnych okoliczności powierzonych zoſtanie przyszłemu ciału prawodawczemu.— Tym czasem więźniowie coraz bardziey pomnażaią ſię, mianowicie reprezentant *Nobbe* i prezydent *Amsterdamſki*, naybardziey przeciwni zdarzeniom dnia 12. Czerwca.— Nowy poseł nadzwyczayny *Duńſki* hrabia *de Lukner* prezentowany był Dyrektoryatowi naszemu i oddał liſty kredencyalne.

z Madrytu dnia 5. *Lipca.*

Okręty *S. Piotr z Alkantary i Florentina* przybyły z *Vera-Cruz* do Corogne po 28. dniach podroży. Ich ładunek ieſt nader kosztowny. Rząd odebrał iuż pułtora milliona piaſtrow. Wiadomo ieſt, iż przy oddaleniu ſię tych okrętow, okręt *Monarcha* przybył do *Vera-Cruz*. Wszyſtko ſię każe spodziewać, iż teraz odbierać będziemy niezmierne bogactwa, które woyna przymuszała zoſtawiać w *Ameryce*. Na tę wiadomość papiery Królewſkie podnioſły ſię tylko trzema od ſta. Dobrowolne ofiary, które rządowi ſkłada ſtan duchowny, szlachta, i właściciele dobr, tak są znaczne, iż niepotrzeba będzie nakładać podatkow na potrzeby teraznieyszey woyny.— Czytamy w niektórych dziennikach, iż bank w *Cadix* niechciał opłacać papierow przychodzących z *Francyi*. Adminiſtracya bankowa zbiła to donieſienie. Nie opłaca ona (tak iak wszędzie ſię dzieie) papierow z iakiegokolwiek kraiu przychodzących, które nie okazuią doſkonałey pewności, w czym idzie za przykładem naszego i wszyſtkich na świecie bankow.

z Mitawy dnia 16. *Lipca.*

Ludwik XVIII. żyie tu w wielkiey cichości.— Od d. 6. Maja t. r. wſzyſtkim przybyłym do prowincyow *Roſſyiſkich* cudzoziemcom zalecono w krotkim przeciągu czasu z kraiu wyiechać.— *Szwaycarom* zaś w państwie *Roſſyiſkim* zoſtaiącym, nakazana ieſt przyſięga, przez którą wyrzekaią ſię swoiey oyczyzny, dopóki w niey rząd teraźnieyszy trwać będzie.

z Tubingen dnia 20. *Lipca.*

Położenie i prawdziwy kształt *morza czarnego*, mało były dotąd znane i pewne. Podana szerokość iego przez P. *Beauchamps* na 62. mil *Francuzkich*, znalazła ſię fałszywą, gdyż wynosi tylko 37. mil. P. Major *Zach* w oſtatnim dzienniku swoim geograficznym umieścił mappę naydokładnieyszą morza tego, którego położenie prawdziwe przez grubą niewiadomość *Turkow* i ambicyą panowania na wschodzie *Anglikow*, tajone dotąd przed całą *Europą* było. Wiadomość doſkonała o brzegach tego morza, i o jego żegludze tym ważnieyszą ieſt teraz, gdy *Francya* przez zdobycie *Malty* będzie odtąd przewodzić na morzu *śrzodziemnym*, a może w czaſie przyidzie do ſkutku projekt *Piotra I.* który był, aby połączyć kanałem wſzyſtkie rzeki do tego morza wpadaiące, i *Dniepr* zupełnie spławnym uczynić. Na ów czas *Moſkale* mogliby wyprowadzać produkta swoie, iako to: jedwab, bawełnę, ryż z prowincyow morza *Kaspiyſkiego*, a drzewa do budowy, ſkory, saffiany, futra, żelazo, kawiar z *Syberyi* i innych prowincyow *Wolgą*, *Donem* i *Dnieprem*. Większa część handlu ich obrociłaby ſię na morze *czarne*, *Francya* wieleby na tym zyſkała, a *Anglia* prowadząca teraz prawie sama oddzielnie przez morze *Baltyckie* handel z *Moſkwą* ze wſzyſtkimby upadła. *Francuzi* handel ten na morzu *czarnym* mogą nawet w czaſie woyny prowadzić, nie lękaiąc ſię napaści od nieprzyiacioł.

z Frankfortu dnia 19. *Lipca.*

W *Moguncyi* obchodzono z wielką okazałością dzień 14. *Lipca*. Na dawnym placu zamkowym obok ołtarza oyczyzny wyſtawiono naprzeciw kościoła S. *Piotra* obszerny amfiteatr. Kościoł ten wyobrażał *Baſtylią*, i był osadzony woyſkiem. Załoga tamteysza wyobrażała oblężeńcow. Z obu ſtron czyniono manewry. Nakoniec *Baſtylia* zoſtała zdobytą i na iey murach zatknięto sztandar troykolorowy.

z Kolonij dnia 20. *Lipca.*

Municypalność tego miaſta kazała w całey swoiey surowości przywieść do ſkutku prawo względem znieſienia wszelkich zewnętrznych znakow obrządkow i lenności.— Oblężenie *Erenbreitſteinu* ſtaie ſię codziennie ściśleyszym. Przy obydwoch twierdzy końcach przez woyſka *Francuzkie* zaiętych, poprzeciągano liny dla przeszkodzenia zbliżaniu ſię ſtatkow z żywnościami. Wſzyſtkim niższego kraiu mieszkańcom wszelką broń pozabierano.

z Raſtad dnia 20. *Lipca.*

Dnia wczorayszego Deputacya Rzeszy odprawiła 52. ſeſſyą. Czytano na niey oſtatnią notę miniſtrow *Francuzkich* pod datą 19. t. m. Miniſter *Auſtryacki* oświadczył wprzod, iż ta nota dla wielkiego swego znaczenia, godna ieſt doyrzałey rozwagi; iż sobie na dal zoſtawia wyrażenie ſtosownego do iey osnowy zdania, a szczegulniey, gdyby tego wypadała potrzeba, względem niespodziewaney pretensyi do *Frickthal*, które ieſt przyległością monarchiy *Auſtryackiey*.

Miniſter *Badeńſki Edelsheim* zaproſił niedawno wszyſtkich poſłow kongreſſu na herbatę do rezydencyi wieyſkiey poblіſkiey *Favorite* zwaney. Było wszyſtkich osob

do 160. miniſtrowie *Françuzcy* lubo zaproszeni wymowili ſię, ieden tylko Ob. *Bilger* sekretarz Ob. *Bonnier* znaydował ſię.—Nowy poseł *Francuzki* Ob. *Roberjeot* żyie tak iak wszyscy iego kolledzy bardzo *incognito*.— Mowią, iż negocyacye w *Berlinie* mocny związek maią z negocyacyami tuteyszemi.— Wiadomość o uwolnieniu z sekweſtru dobr P. *Metternich* potrzebuie potwierdzenia.

Między wielkiemi epokami dzieiow świata, ſłusznie położyć można ospę, tę powszechną zarazę bardziey niszczącą rodzay ludzki, niż powietrze wschodnie, zarazę ktòrey dawny świat *Europeyſki* wcale nie znał, a ktòra ſam kwiat ludności nowego świata gubi, i takie szkody przynoſi, iakich zawsze trwaiąca woyna między wszyſtkiemi narodami dokazaćby nie mogła. Od 8. wiekow grassuie ta zaraza w *Europie*, a iednak wcale nie ieſt ona potrzebą rodzaiu ludzkiego, i wszędzie możnaby ią zatracić, gdyby tylko chciano. Jakiżby zaszczyt był dla wieku naszego, ſamemi wielkiemi wypadkami naznaczonego, gdyby odtąd żadney ospy nie było w *Europie*. Powodowani w tym względzie ludzkością lekarze *Niemieccy* profeſſowie *Junker* i *Fauſt*, podali kongreſſowi tuteyszemu pismo, w ktòrym wyrażaią sposoby do wygubienia tey rodzaiowi ludzkiemu nieprzyiazney zarazy.

z Augsburga dnia 16 Lipca.

Liſty z *Neapolu* zawieraią w sobie, iż dnia 19. Czerwca eſkadra *Angielſka* widzianą była między wyspami *Liparſkiemi* i wybrzeżem *Stey Euſemii*. Podług tego zdaie ſię, iż od dnia 17. do 20. zatrzymaną była na morzu *Neapolitańſkim* przez wiatry zachodnie, ktòre przez ten czas trwały, co ią zapewne przymuſiło do przeyścia cieśniny *Meſſyńſkiey*. Wiadomość zatym podług liſtow z *Neapolu* w *Wenecyi* rozgłoszona, iż eſkadra *Angielſka* przypłyneła przed *Maltę*, byłaby bez żadnego gruntu. Podług odebranych od kilku dni z różnych ſtron donieſień, można dziś mieć za rzecz pewną, iż eſkadra *Francuzka* z swoim konwoiem wypłynąwſzy dnia 17. z *Malty*, ſkierowała ſię ku wschodowi maiąc nader przyiazny wiatr zachodni, i że eſkadra *Angielſka* dnia 20. znaydowała ſię ieszcze w ſtanowiſkach *Meſſyny*.

Od granic Szwycaryi dnia 20. Lipca,

Dyrektoryat *Helwecki* poſłał Dyrektoryatowi *Cisalpińſkiemu* Liſt naſtępuiący: „Jeżeli odrodzenia naszego wiadomość była dla ludu *Cisalpińſkiego* przyiemną, nie mnieyszego i rząd *Helwecki* doznał ukontentowania, odbieraiąc dowody przyiaźni od Narodu, z ktòrym nas wszyſtko do ściſłych powołuie związkow. Y zaiſte iedność towarzyſkich prawideł, nasze topograficzne położenie, wspolna przychylność do tego wielkiego Narodu, którému dwie ſioſtry Rzplte winny swoią wolność i niepodległość, tak ważne względy przynaglaią do tego ściſłego związku, którego my wzaiemne okazuiemy pragnienie, i przez który pogodzone będą interessa obydwoch Rzeczpospolitych. Obywatele Dyrektorowie, moment ten nie może być nadto zbliżony, i ażeby go tym bardziey przyspieszyć, ażeby wzmocnić węzły łączące *Cisalpinow* z *Helwecyą*, i utrzymywać to braterſtwo, które ſtanie ſię źrzódłem uszczęśliwienia obydwoch Narodow, Dyrektoryat Wyk: mianował Ob: *Haller* ſwoim miniſtrem do waszego Rządu. Spodziewa ſię, iż ten wybor będzie wam miłym, i że w nim uyrzycie dowod szacunku i przywiązania, ktòre dla was poświęcił. „ — Na Radzie wielkiey czytano poselſtwo Dyrektoryatu *Helweckiego* ſtosowne do dopełnienia korpusu *Szwaycarow*, na żołdzie *Hiszpańſkim* zoſtaiących. *Polityczne względy nakazuią Dyrektoryatowi, ażeby przełożył Ciału Prawodawczemu, iż* Hiszpania *zawarła z* Francyą *zaczepne i odporne przymierze; iż na mocy tego przymierza* Hiszpania *ieſt w woynie z* Anglią, *ztąd wynika, iż odwoływać lub oſłabiać to korpus woyſka w teraźnieyszych okolicznościach, byłoby to ſłużyć gabinetowi* Angielſkiemu. *Jeſt więc obowiązkiem Dyrektoryatu, maiącego ſobie powierzone związki zewnętrzne, przełożyć te uwagi mądrości Ciała Prawodawczego.*

z Florencyi dnia 29. Czerwca.

Kuryer nadzwyczayny wyprawiony przez Kawalera *Azzara* do Kardynała *Lorenzana*, przywiozł wyraźną i drukowaną determinacyą, podług ktòrey *Papież* oddalić ſię ma do *Cagliari*. Ta ſtolica *Sardynii* nad morzem, leży o 80. mil od *Rzymu*. Geografowie zgadzaią ſię w opisaniu niezdrowego powietrza wyspy. Wielki Xiąże okazał z tego powodu naywiększy swoy żal, gdyż ſobie podchlebiał wyiednać *Piusowi VI.* daleko przyiemnieysze schronienie. Miniſter *Serrate* i trzey inni Miniſtrowie kancellaryi ſtanu, przyiechali z tą wiadomością do Oyca S. który ią mężnie przyiął, lecz dodaią, iż w ſkrytości nie mógł łez swych utrzymać. (*Wypis z Dziennika Paryzkiego.*) — Wyiazd Oyca S. do *Cagliari* odłożonym zoſtał z przyczyny ſłabości zdrowia. Lekarz jego *de Roſſi* i wielu profeſſorow *Toſkańſkich*, zaświadczyli iż w tym ſtanie nie można go wprowadzić na morze bez wyſtawienia życia iego na niebespieczeńſtwo. Od kilku dni doświadczył na nowo mocnego wſtrzymania uryny, przy znacznym kłuciu; lękano ſię, czy wytrzyma tak iak dawniey, obfite krwi puszczania, które w podobnym przypadku były mu tak wiele pomocne. Od czasu iego zamieszkania u Kartuzow bliſko *Florencyi*, uważano go być nader oſłabionym. Nie ieſt w ſtanie zrobienia 20. krokow o swoiey mocy, a w powozie dłużey nad kwandrans wytrzymać nie może.

z Liworno dnia 11. Lipca.

Oſtatniego piątku przybył tu z *Malty* ſtatek *Raguzańſki* maiący na sobie 54. podrożnych powiększey części szlachty *Francuzkiey* i *Piemonckiey*. Dowiedzieliśmy ſię od nich, iż W. *Miſtrz Maltańſki* dnia 18. Czerwca wyiechał z *Malty* wraz z 6. innemi kawalerami, i ma popłynąć do *Tryeſtu* pod eſkortą fregaty *Francuzkiey*. Garnizon dawny *Maltańſki* wypłynął także na ſtatkach przewozowych. Konwoy i eſkadra *Francuzka* pod kommendą Generała *Buonaparte* oddaliła ſię z *Malty* w 3ch oddziałach d. 18. 19. 20. Czerwca. Inny ſtatek donoſi, iż *Buonaparte* wraz z swoim konwoiem ſtanął ſzczęśliwie w *Alexandryi*.

z Medyolanu dnia 14. Lipca.

Generał kommenderuiący *Brune*, kazał ogłoſić naſtępuiącą Proklamacyą.— *W Głowney kwaterze w Medyolanie d. 18. Meſſidor (6. Lipca) roku 6.* — *Brune* Generał kommenderuiący armią *Włoſką*.— *Europa* ieſt świadkiem krwawych scen, których są kraie *Włoſkie* teatrem: Zaledwo nieszczęść woyny pozbawione, widzą niezgodę która ie nazad przywabia. Ani przyiazne Dyrektoryatu *Francuzkiego* namowy, mogly wſtrzymać zaciekłe przeciw ſobie tlumy, wſzyſtkie do pewney spieszące ſię zguby. Armia *Francuzka* otoczona buntownikami i woyną domową, muſiała ſię mieć na oſtrożności. Łatwo było w tych wſzyſtkich poruszeniach widzieć wpływ *Angielſki*, który wſzyſtkie podżegał wyſtępki przeciwko spokoyności świata, i który częſto naywspanialszych ſkłonności na swoy użyć umie pożytek. Prawdziwy zamiar tych oſtatnich *Anglij* podſtępow, ieſt przeszkodzić organizacyi nowych Rzpltych *Włoſkich*, opoźniać prace Dyrektoryatu w przyspieszaniu pokoiu wſzyſtkim narodom lądowym, a nadewſzyſtko przywieść nas przez obelgi, do zerwania traktatow, ktore wie iak święcie zwykliśmy dochowywać. Rzplta *Francuzka* pewna zawse ukarania swych nieprzyiacioł, widziała ich, lecz w pośrzod nich i z niemi, widzi także obłąkanych przyiacioł; Chciała przyprowadzić pierwszych do niedołężności, drugim zapewniaiąc spokoyność, ſtarała ſię powrocić szczęśliwość. Na wyraźne Dyrektoryatu żądanie Kròl *Sardyńſki* zupełną ogłoſił amneſtyą. Zadne dochodzenie ſtosowne do oſtatnich rozruchow czynione nie będzie. Wszelkie sądownictwo względem opiniow, lub politycznych poſtępkow zoſtało znieſione. Ludzie z tych przyczyn ścigani, mogą spokoynie do *Piemontu* powròcić dla używania tam i rozporządzenia swego maiątku. W zakład tey obietnicy i spokoyności rządzonego przez ſiebie kraiu, Kròl *Sardyńſki* sprzymierzeniec naszey Rzpltey, przyiął garnizon *Francuzki*. Tak to przygaszać należy pożary woyny domowey. Rzplta *Francuzka* po tych uczynionych ofiarach dla dania *Włochom* pokoiu, nie ścierpi, ażeby ten kray roſkoszny na krwawe wyſtawiono łupieże. Wzywam zatym wszyſtkich przyiacioł *Francuzow*, ktòrzy pobudzeni zniewagą, groźbami, i prześladowaniem przeciwney ſtrony, wzięli ſię do oręża na życia swego i honoru obronę, ażeby powrociwszy na łono swoich familiow, byli tam swoiey spokoyności pewnemi. Co do tych, ktòrzy po tym przyiacielſkim i uroczyſtym wezwaniu, zwoływaliby ieszcze zgromadzenia zbroyne, oddzielne od ſkładu armii *Francuzkiey*, lub woyſk rządow *Włoſkich*, oświadczam, iż będą uważani iako nieprzyiaciele *Francyi*, ſtronnicy *Anglikow*, i sprawcy zamięszań, i że takich ścigać każę.

(podpisano) Brune.

Wczoray Ciało Prawodawcze przyſtąpiło do wyboru nowego członka Dyrektoryatu z trzech kandydatow OO. *Sabatte, Adelaſio, i Brunette*, Ob. *Adelaſio* maiąc naywięcey kresek, obrany Dyrektorem zoſtał.

Ob: *Sopranzi* wyiechał do *Szwaycaryi* iako miniſter Rzpltey *Cisalpińſkiey* przy Rzpltey *Helweckiey*.— Podług liſtow z *Neapolu* Krόl *Sycyliyſki*, na żądanie Ob: *Garat*, przychylił ſię do uwolnienia wszyſtkich za opinie polityczne więzionych.

W *Lorecie* znaleziono Sztandar, który niegdyś *Jan Sobieſki* pod czas uwolnienia *Wiednia* od oblężenia, zdobył na *Turkach*.

z Turynu dnia 12. Lipca.

Krόl *Sardyńſki* pisał do Dyrektoryatu *Helweckiego* liſt pod d. 9. t. m. w naſtępuiącey treści. Czytałem waſz liſt pod d. 26. Maja, w ktòrym donoſicie o waſzey odmianie, i poſtanowieniu nowey formy waſzego Rządu. Odebraliśmy z czułym ukontentowaniem ten ſzacowny dowod waszey uprzeymości, oraz chęci ktòrą okazuiecie w utrzymywaniu związkow, od tak dawna między nami i Narodem *Helweckim* trwaiących. Możecie bydź pewnemi, iż z naſzey ſtrony nic nieopuściemy na zachowanie tego przymierza, oraz przyiaźni i dobrego ſąſiedztwa, ktòremu zaszłe u was wielkie odmiany, żadnego uszczerbku przynieść nie mogą etc.

OBWIESZCZENIA.

Różne Prawa łowów, czyli polowania w Departamencie tuteyszym, Kamery J. K. Mości iako to:— 1.) w Intendanturze Wareckiey na gruntach i wydziałach lasow naſtępuiących; to ieſt na gruncie mieyſkim Wareckim, w ſtarey Warce, we wſiach Piasecznie, Wychraczu, Niemoiewicach, na gruncie miaſta Góry, Moczydłowa, i Mikowlasa, iako też na gruntach do klasztorow tamecznych należących, wyiąwszy kępę: tudzież na gruntach mieyſkich, Goszczyńſkich, Bętkowa, Długowoli, Boniewa, Broniszewa, Leczeszyc, Woli, Łęczeſkiey, Wulki Lęczeſkiey, Lewiczyna, Lipca, na gruntach mieyſkich Przybyszewſkich, tudzież w Borrowie, Dziarnowie, Dębney Woli, Oſiuchowice.— 2) Podobnież w Intendanturze Piaseczyńſkiey, iako to: na gruntach mieyſkich Groieckich, w Woli Groieckiey, Kukały, Wilkowa, Grabi, Szczurka, Pęchery, Trochowa, Puchałki, Runowa: na gruncie miaſta Piaseczna, Januszewie, Łazy, Nowey Woli, Paszeczki, Dawidy, Zgorzały, Podolczynina, Zanie, Jeziorki, Łady, Leszney Woli, Sękocina, Słomina, Dąbrowki, na gruntach mieyſkich Tarczyńſkich, Komornikow, Rudy, Kołonie, Gąſiedy, Byſtrzanowa, Dukow, Woli Przypkowſkiey, Przypkow i Skułow, maią być wypuszczone w arędę na trzy lata po sobie idące, to ieſt: od S. Bartłomieia r. b. do tegoż dnia w Roku 1801. termin licytacyi oznacza ſię na dzień 15. Sierpnia r. b. Termin ten licytacyiny będzie odprawionym w przytomności osob urzędowych Intendantur wyżey wzmiankowanych, to ieſt.—Ad 1.) w Konarach przez Intendenta ekonomicznego Woyde; —Ad 2.) w Dąbrowie przez Intendenta Dzierżaw P. *Goerz*.— Okoliczność takowa podaie ſię zatym do powszechney wiadomości: wzywaiąc tych, ktòrzy maią chęć też łowy dzierżawić, aby ſię na dniu wzmiankowanym w mieyscach wyrażonych znaydowali, i podali swą offertę do protokułu.— Dan w Warszawie dnia 14. Lipca 1798. Roku.

Kamera J. K. Mci Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

Nayiaśnieyszy Krόl Jmć Pruſki nasz nayłaſkawszy Pan raczył naſtępuiące uczynić wyiaśnienie Uniwersału, względem zakazanego wywozu topionego czyli wybiianego i niewybiianego złota, na dniu 5. Kwietnia w roku bieżącym wydanego: *Iż wywoz Dukatow w obiekcie handlowym przy sprzedaży Towarow, ma bydź wyiętym od dnia dziſieyszego od tego zakazu, a na przyszłość ma bydź nieograniczenie dozwolonym dla wszyſtkich Prowincyow J. K. Mci.* Takowa determinacya podaie ſię za tym do powszechney wiadomości. Dan w Warszawie dnia 20. Lipca 1798. Roku.

Kamera J. K. Mci Pruſs Południowych Woienno-Ekonomiczna.

DONIESIENIA.

Na fundamencie Rezolucyi N. K. B. dnia 25. Julij roku bieżącego 1798 wyszłey, Adminiſtracya Massy JW. Prota Potockiego uwiadomia Publiczność, iż Licytacya Zegarka brylantami i medalionu brylantami kameryzowanych dnia 14. Mieſiąca Sierpnia roku bieżącego 1798. w Pałacu *Tepperowſkim*, przy ulicy miodowey na pierwszym piętrze, w izbie Deputacyi Massy JW. Prota Potockiego, po obiedzie o godzinie 3. zaczynać ſię będzie, i takowe effekta naywięcey daiącemu, za gotowe pieniądze w złocie ważnym obrączkowym za poprzedzaiącą approbacyą N. K. B. sprzedanemi zoſtaną. Dan w Warszawie dnia 31. Julij 1798. Roku.

Niżey podpisany poleca ſię względom Prześwietney Publiczności w założonym przez ſiebie ſkładzie, rozmaitego gatunku tabak i tytuniow, oſiaruie pomierność w cenie i prędkość w uſługe, mieszka na ulicy Senatorſkiey przy kościele S. Jędrzeia *Nro*: 465. *Ernſt Friedrich Jenke.*

Dnia 3. Sierpnia w samo południe, Marcin Orzechowſki lat 21. maiący, czarno zaraſtaiący, brunatney twarzy, wzroſtu wysokiego, w ſtalowym surducie, po Niemiecku trochę umieiący, zkrzywdziwszy oyca na maiątku, ukrył ſię niewiadomo kędy, Skrzywdzony oyciec za zatrzymanie onego, obiecuie przyzwoitą nadgrodę, i czeka uwiadomienia ſiebie w Warszawie w domu swym pod *Nro*. 2240. przy ulicy Nalewki będącym.

Kantor tey Gazety ieſt w Rynku Starego Miaſta, w Kamienicy JP. Eberta, *pod Nrem* 65. *na drugim piętrze.* — Exemplarz groszy 20.